

Discussienotitie t.b.v. collegevergadering van 2 juni a.s. inzake governance (cluster)organisaties

1. Inleiding

De Bestuurscommissie Economische Zaken (BC EZ) heeft in 2013 een Taskforce in het leven geroepen om te komen tot een Noordelijke Innovatie Agenda. Deze Taskforce bestond uit vertegenwoordigers van kennisinstellingen en bedrijven onder voorzitterschap van de voorzitter van de BC EZ. Eind 2014 heeft de Taskforce haar definitieve advies opgeleverd. Eén van de adviezen was het oprichten van het InnovatieForum N-Nederland om vernieuwing te krijgen in het innovatie ecosysteem. Dit onderdeel van het advies werd niet gedragen door de vertegenwoordiger van RUG/UMCG. De BC EZ heeft in haar vergadering van 19 februari j.l. het advies van de Taskforce omarmd. In de vergaderingen van het DB SNN van maart is mede op basis van het advies van de Commissie Den Oudsten de discussie over het IFNN vervlochten met discussie over clusterorganisaties/NOM, aandelen NOM, SER N-Nederland en een bredere governance. Doel hiervan was om op groot aantal (slepende) dossiers vooruitgang te bewerkstelligen. Bij de bespreking van de stukken van de BC EZ van 26 mei j.l. heeft het college gevraagd om een discussienotitie met betrekking tot de governance van de clusterorganisaties en aanverwante organisaties/onderwerpen waaronder SNN, SER, aandelenkoop NOM, stuurgroep/IFNN etc. Voor het merendeel van de onderwerpen geldt dat er een financieringsvraag aan provincies mee annex is. In de BC EZ van 26 mei j.l. is een aantal, door de BC EZ gewenste, ontwikkelingsrichtingen besproken en in deze notitie zal hier regelmatig naar verwezen worden. Onderhavige discussienotitie dient ter voorbereiding op het gesprek dat op 2 juni a.s. zal plaatsvinden met de collegevoorzitters van de drie provincies en vier gemeenten en inclusief betreffende EZ-portefeuillehouders.

2. Aanleiding en achtergrond

De NIA is gereed en vastgesteld als kader voor beleid en inzet van de gezamenlijke overheden (SNN) op het terrein van Innovatie, Ondernemerschap en Onderwijs. In een proces met alle stakeholders (bedrijven, kennisinstellingen en regionale overheden) is de NIA opgesteld. In onderstaande figuur staan de drie pijlers van de NIA, waarbij deze discussienotitie met name gaat over de laatste pijler 'Vernieuwen Innovatie-ecosysteem' die ondersteunend moet werken voor de overige lijnen.

De provincies (en in mindere mate de gemeenten) zijn subsidieverstrekkingen aan diverse uitvoeringspartijen van economisch beleid in Noord-Nederland. Het gaat dan specifiek om Energy Valley, Greenlinks, HANNN, HTSM (High Tech Systems and Materials) en Wateralliance, hierna aangeduid als de clusterorganisaties. Daarnaast gaat het om de NOM waarbij de provincies zowel een subsidierelatie als een aandeelhoudersrelatie (beperkte tot 0,01% per provincie, overige 99,97% in handen van MEZ) hebben. Daarnaast bestaat het innovatie-ecosysteem uit eerstelijns organisaties als Ondernemersplein (voorheen Kamer van Koophandel en Syntens), die in eerste instantie niet worden betrokken in deze discussie, omdat wij hier geen financieringsrelatie mee hebben en dit meer op het gemeentelijk domein ligt. Tot slot spelen SER Noord-Nederland en het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) ook een ondersteunende rol.

In de NIA is aangegeven dat de herziening gewenst is omdat het bestaande speelveld te druk en te versnipperd is, betere aansluiting moet komen bij behoeften van MKB, meer rechtstreeks gefinancierd moet worden in het bedrijfsleven (MKB breed), meer sturing op lichtere en flexibele organisaties moet zijn en omdat het bevorderen van een goed ecosysteem ook bijdraagt aan het vergroten van de kans op cross-overs tussen de speerpuntsectoren en maatschappelijke uitdagingen. Daarnaast is het wenselijk de provinciale bijdragen structureel te maken en de clusterorganisaties niet meer incidenteel vanuit landelijke / Europese subsidies te financieren (mede omdat structurele exploitatiefinanciering vanuit de nieuwe subsidieprogramma's niet meer mogelijk is). De beschikbaarheid (en afname) van financiële middelen bij provincies speelt ook een belangrijke rol bij de discussie.

3. Clusterorganisaties / NOM

In de door de voormalige colleges vastgestelde notitie "uitgangspunten van de toekomstige EZ innovatie- en ondersteuningsstructuur van Noord-Nederland" (zie bijlage 1) is aangegeven dat de provincies elk € 750.000 structureel willen vrijmaken voor de taken kennisontwikkeling, netwerkvorming, branding, acquisitie en business development als onderdeel van het nieuw in te richten innovatie ecosysteem dat bijdraagt aan de uitvoering van de Noordelijke Innovatie Agenda (maatschappelijke uitdagingen). De middelen hebben betrekking op de clusterorganisaties Energy Valley, HANNN, Wateralliance, Greenlincs en HTSM en daarnaast de NOM. Waarbij de clusterorganisaties Greenlincs en HTSM bij de NOM zijn onder gebracht. De activiteiten moeten aansluiten bij de NIA en gericht zijn op een sterker en innovatiever MKB, versterking van ondernemerschap en innovatiekracht, versterking van de oriëntatie op internationale markten, meer business uit kennis, meer marktintroducties en meer proeftuinen. Om deze doelen te bereiken dient een groter deel van het MKB te worden bereikt, samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen worden aangejaagd, internationale kennis en markten worden ontsloten, samenwerking in ketens en crossovers worden georganiseerd en worden geïnvesteerd in testomgevingen, toegang tot kennis en netwerken.

In de uitgangspuntennotitie is aangegeven dat de clusterorganisaties wat de provincies betreft zich richten op kennisontwikkeling, branding en netwerkvorming binnen hun cluster, waarbij branding gericht is op de totaalbranding van Noord-Nederland. De NOM is primair verantwoordelijk voor het verstrekken van risicodragende financiering aan het bedrijfsleven en acquisitie van nieuwe bedrijvigheid in Noord-Nederland. Met deze taakverdeling ontstaat een overzichtelijker speelveld en draagt bij aan het terugdringen van de versnippering ervan. De € 750.000 per provincie, dus in totaal € 2,25 miljoen, moet hierop ingezet worden. In bijlage 2 is een beschrijving gegeven van de verschillende taken.

Daarnaast is business development een belangrijke activiteit. Deze activiteiten (incl. fte's) worden nu zowel vanuit de NOM als de clusterorganisaties uitgevoerd. Inzet, conform de NIA, is om deze activiteiten centraler te organiseren om de kans op crossovers te vergroten, vraaggestuurd te laten werken en meer rechtstreeks ten gunste te laten komen van de bedrijven. Een illustratie dat dit werkt is de recente met MEZ opengestelde MIT-regeling (MKB Innovatieregeling topsectoren). MKB-bedrijven hebben hier in een aantal weken voor € 2 miljoen kleinschalige subsidies aangevraagd voor ondersteuning in innovatie-adviesprojecten en voor het laten uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken. Aanvullend hierop zou business development eventueel ondersteund kunnen worden vanuit een klein centraal team.

Discussiepunt 1: Kan het college zich vinden in de ingezette lijn van verdeling van taken tussen NOM en clusterorganisaties?

Discussiepunt 2: Kan het college zich vinden in de lijn dat business development zoveel mogelijk door het bedrijfsleven zelf dient te gebeuren met eventueel aanvullend een klein centraal team?

Energy Valley

Energy Valley is de oudste en grootste clusterorganisatie. Hier werken ca. 25 fte die voor meer dan de helft worden gefinancierd door de provincies en gemeenten. De overige financiering wordt door andere partijen geregeld waaronder Gasunie, Gasterra, NAM etc. Samen met Energy Valley hebben de provincies de energie-agenda Switch opgesteld. Mede in het licht van eerdere besluiten in de BONN en de visie van programmamanagers Energie is het goed denkbaar dat het takenpakket van Energy Valley bestaat uit een rol in de uitvoering van de Switch agenda. Dit kan dan met minder

mensen dan nu het geval is. De invulling van de rol is mede afhankelijk van de nog te voeren discussie in het college over de inhoud van het programma Energie. Gemeenten hebben in de BC EZ reeds aangegeven dat zij geen structurele financiële bijdrage zullen leveren aan de organisatie Energy Valley (dit standpunt geldt overigens voor alle clusterorganisaties en de NOM), maar houden wel de mogelijkheid open om bij te dragen aan de uitvoering van projecten.

Discussiepunt 3: Het takenpakket van Energy Valley bestaat uit een rol in de uitvoering van de Switch-agenda.

4. Financiering clusterorganisaties / NOM

Voor innovaties zijn het (in clusters opererende) bedrijven en kennisinstellingen die van belang zijn. Clusterorganisaties kunnen daar een ondersteunende rol bij spelen maar zijn zelf niet de innovatoren. In lijn met de NIA zouden de afnemende middelen voor innovatie meer rechtstreeks voor het bedrijfsleven (brede MKB) ter beschikking moeten komen (zoals ook reeds gedaan is door beschikbaar stellen MIT-subsidie). Wel zouden, aldus de NIA, clusterorganisaties lichter en flexibeler moeten worden, versnippering en dubbeling moeten worden teruggedrongen en bundeling van capaciteit voor business development moeten plaatsvinden.

Vanuit de clusterorganisaties / NOM is aangegeven dat om de doelstelling zoals geformuleerd in de NIA te halen handhaving van financiering op hetzelfde niveau als de afgelopen jaren noodzakelijk is en dat naast de bijdrage van € 2,25 miljoen aanvullend nog minimaal € 1 miljoen gefinancierd moet worden. Hun voorstel is om dit vanuit de beschikbare EFRO-middelen te doen. In een bestuurlijk overleg met de betrokken partijen is reeds aangegeven deze mogelijkheid te verkennen. De verkenning is nog niet volledig afgerond, maar een eerste uitkomst laat zien dat dit traject/ proces zal worden met een ongewisse uitkomst. Het EFRO-programma biedt aanknopingspunten, maar uitwerking zal erg nauw komen. Er zal een call opengesteld moeten worden waarop partijen (ook niet clusterorganisaties / NOM) kunnen inschrijven, de doorlooptijd zal zeker een half jaar tot een jaar zijn voordat subsidiemiddelen kunnen worden toegekend. Daarnaast dient het Comité van Toezicht van het EFRO met deze lijn in te stemmen. Ervaring van landsdeel Oost is dat dit een moeizaam proces is met het Comité van Toezicht. Indien cofinanciering van de EFRO-middelen kan bestaan uit de basisbijdrage van € 2,25 miljoen, zijn hier voor provincies verder geen aanvullende middelen voor noodzakelijk. Het verzoek (voorstel) van de clusterorganisaties op hetzelfde niveau als de afgelopen periode financieel te ondersteunen staat op gespannen voet met de NIA en de eerdere in de colleges van GS vastgestelde uitgangspunten. Dit beeld wordt gedeeld door de BC EZ die in haar vergadering heeft aangegeven dat de weg van bezuiniging moet worden doorgezet en er een scherpe taakafbakening moet komen, waarbij er met name qua omvang verschillen zijn tussen de clusterorganisaties. Gezien bovenstaande overwegingen lijkt EFRO- financiering niet voor de hand liggend. Voorgesteld wordt wel de verkenning conform bestuurlijke toezegging af te ronden.

Discussiepunt 4: Deelt het college de mening dat inzet van aanvullende EFRO-middelen voor de clusterorganisaties / NOM op gespannen voet staat met de vastgestelde uitgangspunten en de NIA en dat dit hiermee niet voor de hand ligt?

Aandelenoverdracht NOM

Aangezien voor de financiering van clusterorganisaties en NOM mogelijk ook een deel van de winst van de NOM 2014 wordt ingezet, speelt ook het ministerie van Economische Zaken (als grootaandeelhouder) een rol in dit dossier. Op bestuurlijk niveau is er reeds diverse keren contact geweest met DG **5.1.2e** van het Ministerie van Economische Zaken (MEZ) over mogelijke aandelenovername door de noordelijke overheden van de NOM om een 50% aandelenbelang te krijgen en hiermee meer zeggenschap in de NOM. Nu heeft de regio 0,03% in handen en MEZ 99,97%. In andere regio's is een dergelijke wijziging van zeggenschapverhoudingen ook gedaan (in Noord-Brabant bij de BOM) of is in voorbereiding (in Limburg bij de LIOF). In de BC EZ bleek dat gemeenten weinig trek hebben in aandelenkoop. MEZ is voorstander van een samenhangende behandeling van de sturing op de uitvoering (governance), de vernieuwing van het innovatie-ecosysteem (inclusief Ondernemersplein en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) en de aandelen van de NOM. Aandelenkoop en hiermee zeggenschap over de NOM kan voorkomen dat er kapitaal uit de NOM wordt onttrokken en als dividend richting Den Haag gaat, en niet ingezet wordt ten behoeve van de noordelijke economie.

De provincies hebben reeds aangegeven een verkenning uit te laten voeren naar de mogelijkheden en financiële consequenties van een aandelenoverdracht om meer zeggenschap in de NOM te verkrijgen. Hiervoor zou het provinciale stamkapitaal ingezet kunnen. Uit de in het verleden behaalde resultaten blijkt dat de NOM (participaties) meer dan 100% revolverend zijn, o.a. door zeer goede resultaten op exits. Er zijn nauwelijks jaren met verlies geweest en de NOM is in staat geweest om het vermogen (incl inflatie) in stand te houden. Waarbij de apparaatskosten van het financieringsbedrijf tevens vanuit de winsten zijn gefinancierd. Hiermee lijkt investering in de NOM voor provincies een stabiele en solide deelneming.

Discussiepunt 5: Kunt u instemmen met het uitvoeren naar een verkenning van aandelenoverdracht NOM met als doel meer regionale zeggenschap in de NOM.

Discussiepunt 6: Bent u in beginsel bereid om het stamkapitaal hiervoor in te zetten?

5. Sturing op de uitvoering

De Taskforce Noordelijke Innovatie Agenda heeft in haar advies aan de BC EZ geconstateerd dat vernieuwing van het innovatie ecosysteem nodig is en dat de bestaande organisaties hierin niet kunnen voorzien. Een kleine actieve 'doeclub'(Innovatieforum NN) zou nodig zijn om de gewenste vernieuwing in het ecosysteem te brengen. Met het voorstel voor het instellen van een relatief grote Stuurgroep N-Nederland door commissie Den Oudsten lijkt een nieuwe overlegstructuur te ontstaan en wordt voorbijgegaan aan een onderdeel van het advies van de Taskforce NIA. De geleding bedrijven in de voorgestelde Stuurgroep (13 leden) bestaat voor een deel uit ondernemers die grotendeels ook in de clusterorganisaties actief (7) zijn en daarnaast uit vertegenwoordigers vanuit overheden (3) en kennis/ onderwijsinstellingen (3). Dit verdraagt zich niet goed met het eerder vastgestelde uitgangspunt dat de clusterorganisaties meer de rol van opdrachtnemer zouden moeten vervullen.

De BC EZ heeft aangegeven het belangrijk te vinden om een stuurgroep dan wel InnovatieForum Noord-Nederland in de benen te krijgen die een platformfunctie vervult voor een verbinding tussen de belangrijkste actoren en voor vernieuwing in het ecosysteem zorgt. Hierbij moeten bedrijven in de lead zijn en dient het aantal vertegenwoordigers vanuit de clusterorganisaties beperkt te worden tot één in plaats van vijf. Hiermee wordt ook bewerkstelligd dat clusterorganisaties meer vanuit crossovers gaan werken en denken.

Daarnaast heeft de BC EZ haar steun uitgesproken voor het pleidooi van de vier gemeenten om te komen tot verdere ontvlechting van politieke bestuurders en clusterorganisaties. De vier steden hebben hier aandacht voor gevraagd in een brief aan de voorzitter van het DB SNN.

Discussiepunt 7: Kan het college instemmen met een relatief kleine economische stuurgroep Noord-Nederland?

6. SER Noord-Nederland 2.0

De toekomst van de SER NN is in de BC EZ van 26 mei jl. kort besproken. De EZ-portefeuillehouders zijn overwegend zeer kritisch over meerwaarde van de SER NN. Draagvlak voor medefinanciering lijkt bij de EZ-portefeuillehouders ver te zoeken. Vanuit Groningen zou de opstelling kunnen zijn dat de SER NN 2.0 zich in hoofdzaak dient te beperken tot 'gevraagde' adviezen. De bepaling van de onderwerpen die zich lenen voor SER advies dient te gebeuren door ondernemers, onderwijs/onderzoeksinstituten en overheden (gemeenten en provincies) en niet langer eenzijdig door overheid. Hierbij geldt beter 1 advies waar de drie O's daadwerkelijk mee aan de slag gaan dan 2 adviezen waar vervolgens niets mee gebeurt. Vanuit perspectief overheid lijkt het voor de hand liggend om SER NN 2.0, gezien focus op werkgelegenheid, hardnekkige problematiek in de krimpgebieden, in ieder geval hier met adviezen te komen die sterk zijn gericht op concrete uitvoeringsvoorstellen gericht op maatschappelijke opgaven. De ingezette lijn van betere aansluiting op lopende beleidsprocessen (interactief / co creatief) dient te worden doorgetrokken. Er is geen cq slechts heel beperkt behoefte aan zelfstandige adviesrapporten. Qua bekostiging van de SER NN zouden naast de provincies ook de gemeenten moeten meebetalen. Legitimatie hiervoor zou bijvoorbeeld kunnen liggen in een sterke focus op werkgelegenheid/arbeidsmarkt/tegengaan werkloosheid. Groningen/Emmen/Leeuwarden zijn centrale spelers in de arbeidsmarktregio's.

De adviezen moeten niet (uitsluitend) aan SNN zijn geadresseerd maar aan partijen die er daadwerkelijk mee aan de slag kunnen. Wat betreft platformfunctie is het de vraag in hoeverre daar nog een rol voor SER NN is weggelegd. Een en ander is mede afhankelijk van taken/rol van de voorziene stuurgroep N-Nederland.

Discussiepunt 8: Kan het college, gezien de kritische houding bij andere in SNN participerende overheden, instemmen met continuering van een vernieuwde SER N-Nederland. Is medefinanciering door gemeenten hierbij een noodzakelijke voorwaarde?

7. SNN

In het afgelopen jaar hebben de hoofden EZ van de provincies en de directeur SNN de opdracht gekregen van de provinciedirecteuren om het SNN (als organisatie) af te slanken en terug te brengen tot de kerntaken. Uitkomst daarvan is dat de SNN de volgende taken toebedeeld heeft gekregen:

1. Verreweg de belangrijkste is de taak als uitvoeringsorganisatie voor subsidieprogramma's (managementautoriteit EFRO en uitvoering diverse programma's voor GR deelnemers).
2. Public Affairs (de lobby in Den Haag en Brussel)
3. Ondersteuning bestuur (DB/AB)

In de praktijk blijkt dat de takendiscussie een dynamisch geheel blijft, waarbij met name het onderdeel ondersteuning bestuur een grijs gebied is. Dit o.a. door het feit dat DB en AB m.n. vanuit de SNN organisatie worden ondersteund en de bestuurscommissies vanuit de provincies.

Ook op bestuurlijk niveau was de afgelopen periode (o.a. in het dossier NOM/clusters) enige ruis omtrent de taakverdeling tussen DB en BC EZ. Zowel op het gebied van het SNN als ambtelijke organisatie als de SNN als bestuursorgaan kan een discussie over en vaststelling van een rol- en taakverdeling verhelderend werken.

Discussiepunt 9: Onderschrijft u het nut van een nadere discussie omtrent taak en rol UO –SNN en de SNN als bestuursorgaan op korte termijn?

Bijlage 1: Uitgangspunten van de toekomstige EZ innovatie- en ondersteuningsstructuur van Noord-Nederland

Overwegende dat:

- De Noordelijke InnovatieAgenda (hierna: NIA) door de provincies is omarmd als richtinggevend agenda, waarbij de overheid voornamelijk een faciliterende rol heeft richting bedrijfsleven en kennisinstellingen;
- De NIA vraagt om een vernieuwing van de uitvoeringsstructuur (ecosysteem), op basis van de volgende verbeterpunten/behoefte:
 - Aanpassing van de huidige structuur afgestemd op de vraag van het bedrijfsleven en kennisinstellingen;
 - Helderheid en transparantie van de structuur en in de aansturing;
 - Meer slagkracht en inzet naar MKB breed;
 - Taakstellend en structureel budget voor langere periode vanuit provincies, waarbij eenduidig opdrachtgeverschap centraal staat;
 - Business development ('het geheel aan activiteiten gericht op de laatste fase van innovatieprocessen, die een direct effect beogen op de winst- en verliesrekening van ondernemingen in Noord-Nederland -valorisatie-) komt onvoldoende uit de verf en is te versnipperd en niet altijd vraag gestuurd (vanuit het bedrijfsleven);
 - Nadrukkelijker stimuleren en vergroten van cross-overs tussen sectoren en thema's;
 - de Noordelijke Rekenkamer en ook de SER Noord-Nederland in het verleden aanbevelingen hebben gedaan ten aanzien van herziening uitvoeringsstructuur en die in de NIA zijn verwerkt.

hebben wij als drie noordelijke provincies het voornemen om:

1. Vanaf het begrotingsjaar 2016 structureel per provincie een taakstellend budget van € 750.000 beschikbaar wordt gesteld voor de functionaliteiten kennisontwikkeling, netwerkvorming, branding, acquisitie en business development als onderdeel van het nieuw in te richten innovatie ecosysteem die bijdraagt aan de uitvoering van de NIA. De € 750.000 is een afgeleide van de huidige verleende bijdragen rekening houdend met afnemende beschikbare overheidsmiddelen, meer samenwerking (efficiëntie) met name rond business development. Wij vragen de huidige relevante organisaties in de uitvoeringsstructuur (i.c. NOM, Wateralliantie, Energy valley, Greenlinks, HANNN) om binnen dit budget op korte termijn (streefdatum is 1 januari 2015) met een uitgewerkt en gedragen inrichtingsvoorstel te komen.
2. Wij stellen hiervoor de volgende randvoorwaarden:
 - a) De clusters richten zich op kennisontwikkeling, branding (passend binnen en bijdragend aan de totaalbranding van Noord-Nederland) en netwerkvorming binnen hun cluster. Daarbij willen we de clusterorganisaties uitdagen om ook Europese middelen te genereren voor het leggen van partnerschappen.
 - b) Business development is een belangrijke taak. Binnen business development is ook voldoende aandacht voor crossovers. Dit vereist een goede onderlinge samenwerking. Er komt een gedragen voorstel van genoemde organisaties waarbij er geen sprake meer zal zijn van een versnipperde inzet op business development;
 - c) De NOM is primair verantwoordelijk voor risicodragende financieringen aan het bedrijfsleven en acquisitie van nieuwe bedrijvigheid in Noord-Nederland.
 - d) 2015 betreft een overgangsjaar. We werken vanaf 2015 toe naar de nieuwe situatie per 1 januari 2016.
 - e) Provincies houden zelf stuur op inzet eigen middelen zonder daarbij af te wijken van koers inhoud NIA. Deze laatste wordt vnl. bepaald door op te richten IFNN.

- f) In principe stellen de provincies geen middelen meer beschikbaar voor andere organisaties die zich richten op bovengenoemde taken. Dit om het speelveld overzichtelijk te houden.
- g) Er is ruimte voor provincies om aanvullende opdrachten te geven aan uitvoeringsorganisaties zonder dat dit leidt tot een vergroting van het aantal organisaties. De ruimte voor de provincies om aanvullende opdracht te verlenen mag niet ondermijnend werken voor bovengenoemde uitgangspunten.
- h) Wij onderkennen dat de bestaande clusterorganisaties naar organisatiegraad ongelijksoortig zijn. De uitwerking van genoemde uitgangspunten zal dus per cluster(organisatie) verschillend kunnen zijn.

Bijlage 2: Beschrijving activiteiten clusterorganisaties / NOM

In de uitgangspuntennotitie in bijlage 1 is aangegeven dat de clusterorganisaties wat de provincies betreft zich richten op kennisontwikkeling, branding en netwerkvorming binnen hun cluster, waarbij branding gericht is op de totaalbranding van Noord-Nederland. De NOM is primair verantwoordelijk voor het verstrekken van risicodragende financiering aan het bedrijfsleven en acquisitie van nieuwe bedrijvigheid in Noord-Nederland. Daarnaast is business development belangrijk waarbij de lijn was dat dit bij voorkeur centraal (vanuit de NOM?) zal worden uitgevoerd/ aangestuurd.

Netwerkontwikkeling

- Organiseren van events en netwerkbijeenkomsten, gericht op concrete thema's en project(-ideeën).
- Het actief betrekken van het noordelijke bedrijfsleven (nadruk op het MKB) bij de clusters.
- Mede uitvoering geven aan no wrong door principe.
- Actieve samenwerking zoeken met andere noordelijke partijen.

Branding

- Branding van het cluster in de regio, nationaal en internationaal, bijdragend aan de totaalbranding van Noord-Nederland.
- Branding samen met private en publieke partijen om noordelijke propositie op de agenda te zetten en te houden.

Kennisontwikkeling

- Actieve samenwerking met verschillende betrokken onderzoeks- en onderwijsinstututen binnen en buiten Noord-Nederland.
- Verbindingen tot stand te brengen van onderzoeks- en onderwijsinstututen naar het bedrijfsleven (met een nadruk op het MKB en op concrete projectinitiatieven en -ideeën).

Business development

- Bij business development lopen de beelden over wat het precies is uiteen. In de uitgangspuntennotitie is aangegeven dat het gaat om "het geheel aan activiteiten gericht op de laatste fase van innovatieprocessen, die een direct effect beogen op de winst- en verliesrekening van ondernemingen in Noord-Nederland - valorisatie". Andere definities / interpretaties gaan uit van activiteiten die iets verder van de markt afstaan voorafgaand aan de exploitatiefase. In elk geval zijn het activiteiten die moeten leiden tot verkmarktbaar producten / diensten die voor regionale investeringen en werkgelegenheid moeten zorgen. Voor business development ondersteuning rechtstreeks (vraaggestuurd) aan bedrijven zijn reeds middelen beschikbaar gesteld via de onlangs opengestelde MIT-regeling.

Acquisitie

- Aantrekken en begeleiden van nieuwe (buitenlandse) bedrijven naar Noord-Nederland.
- Behouden van bestaande bedrijven in Noord-Nederland.
- Stimuleren van investeringen/ uitbreidingen bij bestaande bedrijven.

Risicodragend financieren

- Het verstrekken van risicodragend kapitaal aan bedrijven in de vorm van aandelenparticipaties, (converteerbare) achtergestelde leningen en overige leningen.
- Dit vanuit de beschikbare middelen vanuit de NOM en daarnaast vanuit de diverse fondsen die provincies bij de NOM als fondsbeheerder hebben ondergebracht.

Overig

- Regelmatig komt de vraag terug of de provinciale bijdrage van in totaal € 2,25 miljoen aan clusterorganisaties / NOM ook gebruikt kan worden om als penvoerder of uitvoerder van (Europese) subsidieprojecten op te treden. Tot nu toe is de lijn dat penvoerderschap en projectmanagement van projecten niet een taak is van clusterorganisaties / NOM en zeker niet vanuit de provinciale bijdrage.